

בש"פ 6136/17 - גיא גנץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6136/17

כבוד השופט א' שהם
גיא גנץ

לפני:
ה המבקש:

נ ג ד

המשיבת: מדינת ישראל

בקשה לרשות ערך על החלטתו של בית המשפט המוחז' בבאר שבע, מיום 6.7.2017, בעמ"ת 17-06-59722, שנינתה על ידי כב' השופט א' חזק

בשם המבקש: עו"ד עמית ויצמן

בשם המשיבת: עו"ד מירי קולומבוס

ההחלטה

1. לפני בקשה רשות לעורר על ההחלטה של בית המשפט המוחז' בבאר שבע (כב' השופט א' חזק), בעמ"ת 17-06-59722, מיום 6.7.2017. בגדירה של ההחלטה, התקבל ערך המשיבת על החלטת בית משפט השלום (כב' השופט ת' אורינוב), בעמ"ת 17-03-59788, מיום 22.6.2017, אשר הורה על שחרורו של המבקש למעצר בבית במסגרת טיפולית.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתוב אישום לבית משפט השלום באילת, המיחס לו ביצוע עבירות של החזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א), בצוירוף סעיף 7(ג) רישא לפקודת הסמים המסווכנים [נוסח חדש],

עמוד 1

התשל"ג-1973; הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: חוק העונשין); והשמדת ראיות, לפי סעיף 242, בצוירוף סעיף 25 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתוב האישום, במועד ביצוע הבדיקה היה המבוקש אסיר ברישון, לאחר ניכוי שליש מתקופת מאסרו. תנאי השחרור בעניינו כללו, בין היתר, מעצר בית בשעות הלילה, החל מהשעה 22:00 ועד השעה 06:00 למחרת. בכתוב האישום נטען, כי ביום 17.3.2017, בשעה 00:40 Uhr, הגיע המבוקש לתחנה המרכזית בעיר אילית באוטובוס מהעיר תל אביב. בנסיבות אלה, עוכב המבוקש על ידי שני שוטרים, לשם ביצוע חיפוש על גופו, והוביל לשם כך לשירותם הציבוריים המצויים בתחנה המרכזית. על פי כתוב האישום, כאשר הגיעו המבוקש והשוטרים לשירותים הציבוריים, השילך המבוקש בקבוק והוא סמ מסוג LSD, לאסלה שהיתה במקומו. עוד נטען, כי במהלך החיפוש שנערך על גופו של המבוקש, נתפסו שני בקבוקים אשר הכילו סמ מסוג LSD, שלא לצורך עצמית, ולאו יותר או רישון על פי דין (בקבוק אחד על גופו של המבוקש, והבקבוק אשר המבוקש השילך לאסלה).

בד בבד עם הגשת כתוב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המבוקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בדיעון מיום 12.4.2017, הסכים המבוקש לקיומן של ראיות לכואורה וUILT מעצר בגין לעבירות הסמים, ובית משפט השלום נעתר לבקשתו, להורות על ערכית תסקירות מעצר בעניינו. בתסקירו מיום 16.5.2017, ציין שירות המבחן כי למבקר רקע של שימוש אינטנסיבי בסמים, אך לדבריו, בשלוש השנים האחרונות הוא נמנע לחלוון מצריכת סמים. עוד נמסר, כי המבוקש הורשע בעבר בעבירה סמים, וריצה בגינה עונש מאסר בפועל, ולאחר שחרורו המוקדם הוא השתלב במסגרת טיפולית פתוחה. שירות המבחן התרשם כי רמת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצדיו של המבוקש היא גבוהה, במיוחד בתחום הסמים, והביע ספק בכך שה מבוקש בשל למסגרת טיפולית סגורה. עם זאת, בסופו של דבר המליץ שירות המבחן לבחון את התאמתו של המבוקש למסגרת טיפולית סגורה, בקהילה הטיפולית "בית אור אביה" שבהרטוב. ביום 29.5.2017, הגיע שירות המבחן תסקירות מעצר משלים בעניינו של המבוקש, לאחר השתתפותו של המבוקש בראיון קבליה, במסגרת הטיפולית הסגורה. בתסקיר צוין, כי ראיון הקבלה עבר באופן תקין, אך נדרש מספר בדיקות נוספת לצורכי אישור התאמתו של המבוקש למוסד זה. ביום 6.6.2017, הורה בית משפט השלום על דוחית הדיון, עד להשלמת הבדיקות הנדרשות. ביום 21.6.2017, הגיע תסקירות נוספת בעניינו של המבוקש. שירות המבחן מסר בתסקירו זה, כי לאחר התלבטות, הוא ממליץ על שחרורו של המבוקש למסגרת הטיפולית הסגורה שנבחנה, וזאת לצד מינוי ערבה, והטלת צו פיקוח מעצר למשך חצי שנה על המבוקש.

ביום 22.6.2017, הורה בית משפט השלום על שחרורו של המבוקש לקהילה הטיפולית, לאחר שבבחן את התקיימותם של התנאים המנוים ב文书 11/1981 מדינת ישראל נס סoiseה (21.3.2011) (להלן: עניין סoiseה). בהחלטתו,קבע בית משפט השלום כי המבוקש שולב בהליך גמילה טרם שנעצר, אך ספק אם הפיק תועלת כלשהי מהליך הגמילה. עוד נקבע, כי קיימים, לכואורה, סיכוי הצלחה להליך הגמילה של המבוקש, אך טיבם של סיכויים אלה אינו ברור. לבסוף ציין בית משפט השלום, כי להתרשותו של שירות המבחן, שיובו של המבוקש במסגרת הטיפולית הסגורה, יוכל להפחית את המסוכנות הנש��פת ממנו. על כן קבע בית משפט השלום, כי מתקייםים בעניינו של המבוקש שלושת התנאים, המצדיקים, על פי עניין סoiseה, שחרור של נאשם לחלופת גמילה בשלב המעצר, הגם שככל אחד מהתנאים מעורר ספקות מוחותיים. לאחר זאת, הורה בית משפט השלום על שחרורו של המבוקש לקהילה הטיפולית שנבחנה, לצד המצאת ערביות והפקדה כספית, הצד צו פיקוח למשך שישה חודשים.

המשיבה הגישה ערער לבית המשפט המחוזי בבאר שבע על החלטה זו, ובקשה להורות על מעצרו של המבוקש עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו. ביום 6.7.2017 קיבל בית המשפט המחוזי את ערער המשיבה, בקובעו כי המבחן

שנקבעו בעניין סoiseה, לשחרור נאשם לחlopת גמilia, אין מתקיעים בעניינו של המבוקש. אשר על כן, הורה בית המשפט המחויז כי המבוקש "עוצר עד לתום ההליכים נגדו".

הבקשה לרשות ערער ותגובה המשיבה

3. בבקשת רשות הערער לפני, טוען המבוקש כי החלטתו של בית המשפט המחויז מהווה סטייה מעניין סoiseה. לטענת המבוקש, מתקיעים בעניינו כל התנאים שנקבעו בעניין סoiseה לצורך שחרורו לחlopת גמilia, כפי שניתח זאת בבית משפט השלום. עוד נטען, כי בית המשפט המחויז סטה בהחלטתו מהמלצת שירות המבחן, דבר אשר מהווה טעם נוספת להטערות בחולתה זו. המבוקש הוסיף וטען, כי בקשתו לא נועדה להביא לשחרורו לחlopת מעצר, כי אם להגמל מסמיים באמצעות לחlopת גמilia, וזאת כדי "להציל את חייו". אשר לתנאים המנוים בעניין סoiseה טוען, כי המבוקש החל את תהליך gamilia בתכנית טיפולית פתוחה, במרכז חסן בעיר אילת, טרם שנעצר, וזאת החל מיום 17.5.2016. לטענת המבוקש, הוא שולב בטיפול קבוצתי ופרטני, מסר בדיקות שתן שחררו תקיןות, יצר קשר עם הגורמים הטיפוליים. טוען בנוסף, כי הגורמים הטיפוליים, לרבות שירות המבחן וקהילה "בית אויר אבבה", המליצו "באופן חד משמעי" על שלובו של המבוקש במסגרת טיפולית זו. לדבר מעיד על סיכוי הצלחה טובים לגמilia. טוען לבסוף, כי מתקיiri שירות המבחן ניתן ללמידה על כך ששילובו של המבוקש בקהילה טיפולית סגורה וארכוכת טוחה, יש בו כדי להביא לצמצום המסוכנות הנש��ת מהתבוקש. אשר על כן, התבקש בית משפט זה ליתן למבוקש רשות ערער על החלטתו של בית המשפט המחויז, ולהורות על שחרורו לחlopת גמilia בקהילה "בית אויר אבבה".

בתגובה המשיבה לבקשת טוען, כי היא אינה עומדת באמות המידה הנדרשות למתן רשות ערער, שכן הבקשה אינה מעוררת שאלה בעלת חשיבות עקרונית, וכן לא מתקיעות נסיבות פרטניות חריגות ומיעדרות, המצדיקות דיון ב"גלאגול שליש". לוגפו של עניין טוען, כי המבוקש אינו עומד בתנאים הנדרשים לשחרורו לחlopת גמilia. כן, טוען, כי לאורך התקופה שבה שולב המבוקש במרכז חסן, הוא התקשה להשתתף בקבוצות הטיפוליות, והתרשםותם של מנהלי הקבוצות הייתה כי הוא אינו מקבל את עובדת היותו מכור לسمים כמו יתר חברי הקבוצה. טוען בנוסף, כי לאחר חצי שנת טיפול הוחלט על הפסקת השתתפותו של המבוקש בקבוצות הטיפוליות, כאשר בחודשים האחרונים עבר למעצרו, ניכרה התראות במצובו, והוא הרבה טוען כי הוא אינו יכול להגיע לביקורות שתן. לטענת המשיבה, התנהלות זו מעידה על כן שהmboksh לא השכיל לנצל את ההזדמנויות הטיפוליות שניתנה לו, להתמודד במסגרת זו, או להתמסר להליך הטיפול. על כן, הוסיף וטענה המשיבה, כי עולה ספק בדבר יכולתו של המבוקש להתמודד بما שיכל בו לפני מספר חודשים, והדברים אמרוים במיוחד לאור העובדה, כי ה cholopha המוצעת היא קהילה טיפולית סגורה ואיינטנסיבית, אשר תדרוש מהmboksh התמסרות רבה לאין ערוך ממה שנדרש ממנו במסגרת מרכז חסן, שאליו נדרש הגיע רק מספר פעמים בשבוע לזמן קצרים". המשיבה טוענה עוד, כי למבוקש עבר מכבד של שימוש בסמיים מסוכנים, אך הוא פנה להליך gamilia רק כאשר הדבר הוצע כחלק מתנאי שחרורו המוקדם מהמאסר, ועל כן עולה חשד ממשי, כי פניותו של המבוקש להליך זה אינה אותנטית, דבר המוביל למסקנה כי הליך לא יצליח. לטענת המשיבה, חשש זה מטעם לנוכח העובדה כי המבוקש ביצע את העבירות דן שעה שבהיה מצוי, לכארה, בעיצומו של ניסיון gamilia הקודם. אשר להמלצתו של שירות המבחן לשחרר את המבוקש למסגרת טיפולית סגורה נכון, כי זו לא הייתה חד משמעית, אשר ההמלצה "ניתנה לאחר התלביטיות, היסוסים והסתיגיות", באופן המלמד כי סיכוי הצלחה של הליך gamilia אינם גבוהים. טוען לסיום, כי בנסיבות העניין, הליך gamilia לא יוכל לתת מענה הולם למסוכנות הנש��ת מהתבוקש, וכי לא ניתן ליתן בו אמון. על יסוד האמור גורסת המשיבה, כי לא מתקיעים בעניינו של המבוקש התנאים המנוים בעניין סoiseה, ולפיכך יש לדחות את הבקשה לרשות ערער.

4. לאחר שעניינו בבקשת רשות ערר ובנספחה, הגעתו לידי מסקנה כי דינה להידוחות.

5. הלכה מושרת היא, כי בקשה לרשות לעורר על החלטה בנושא מעצר, ב"גלוול שלישי", התקבל במקרים מיוחדים, בהם מתעוררת שאלת משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינים של הצדדים להילך; או כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות ומינוחות המצדיקות זאת, כגון: פגעה שאינה מידתית בזכיותו של הנאשם; חשש לקיומו של עוול היורד לשורשו של עניין; או במקרה של שגגה ברורה ובולטת בהחלטת המעצר (בש"פ 16/1100 יאסין נ' מדינת ישראל (10.1.2017); בש"פ 3289/15 עדילין נ' מדינת ישראל (7.6.2015); בש"פ 3383/16 ברוך נ' מדינת ישראל (17.5.2015). חרף ניסיונו של המבוקש לענות על בקשתו בסות של שאלות משפטיות עקרוניות, הרי שהוא נוגעת, כאמור דבר, לעניינו הפרטי של המבוקש, הוא ותו לא. אוסיף עוד, כי בנסיבות המקרא דן, אין בטענות הפרטניות, אותן העלה המבוקש, ממשום נסיבות חריגות המצדיקות מתן רשות ערר. די בטעמים אלו, על מנת לדחות את הבקשה.

למעלה מן הדרוש, ATIICHIS לטענותיו של המבוקש גם לגופו של עניין. כלל ידוע הוא, כי על מנת שתתתקבל בקשה לעצור נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, על בית המשפט להשתקנע כי מתקיימים בעניינו שלושה תנאים מצטברים, הקבועים בסעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרם), התשנ"ז-1996, ואלו הם: קיומה של תשתיית ראייתית לכואורית להוכחת אשמו של הנאשם; קיומה של עילת מעצר; והיעדר חלופת מעצר, באמצעותה ניתן היה להגשים את מטרות המעצר, בדרך פוגענית פחותה בחרותו של הנאשם (בש"פ 9896/16 מחישן נ' מדינת ישראל (10.1.2017); בש"פ 5601/16 פלוני נ' מדינת ישראל (24.7.2016); בש"פ 2819/15 פלוני נ' מדינת ישראל (17.5.2016); בש"פ 1363/16 פלוני נ' היוזץ המשפטי לממשלה (23.2.2016)). בעניינו, אין חולק באשר לקיומן של ראיות לכואורית להוכחת אשמו של המבוקש, ובדבר קיומה של עילת מעצר. עניינו של המבוקשណון בפני שתי ערכאות שיפוטיות, אשר נחלקו בשאלת קיומו של התנאי השלישי. האיזון שערך בית משפט השלום הוביל, בסופה של יום, לידי מסקנה כי ניתן לשחרר את המבוקש לחופה הטיפולית המוצעת, ואילו ערכאת הערעור מצאה, כי לא מתקיימים בעניינו של המבוקש התנאים המנוים בעניין סoiseה, כך שיש להורות על מעצרו עד לתום ההליכים במשפטו.

6. ככלל, העיתוי הרاءו לבחינת היתכנותה של אפשרות טיפולית לגמילה, הוא בשלב גזירת העונש. יחד עם זאת, נקבע בעניין סoiseה, כי ניתן לחרוג מן הכלל האמור, בהתקיים שניים לפחות התנאים הבאים: כאשר הנאשם הוגש החל בהיליך gamila עוד טרם ביצוע העבירה; כאשר פוטנציאלי הצלחת הטיפול הינו גבוה; וכאשר יש במסגרת הטיפול המוצעת, בכדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנש��תמן הנאשם (שם, בפסקה 7). באחד המקרים בהם דנתה, ציניתי כי לטעמי "התנאי הראשון הינו בעל מעמד בכורה, ורק בנסיבות חריגות מיוחדות ניתן יהיה להסתפק בהצברותם של שני התנאים הנוספים" (בש"פ 9888/16 קוגמן נ' מדינת ישראל (3.1.2017), וראו גם, פסאיג נ' מדינת ישראל (20.8.2014); פסאיג נ' מדינת ישראל (20.1.2014)).

ובזרה לעניינו. במקרה דן, המבוקש שולב, אמונה, בתכנית טיפולית שכילה תחיליה מפגש שבועי אחד, אך ספק בעניין אם המבוקש הביע בכך רצון כן ואמון להתמסר להיליך gamila מסוימים ולהתמיד בו. בצדק ציין בית המשפט המחויז, בהקשר זה, את הקושי שגילתה המבוקש בחודשים שקדמו למעצרו, לשמור על יציבות בשיחות הפרטניות, ואת היעדרותו ממספר פגישות במרכז חוסן. נזכיר, כי מנגנון הקבוצות התרשם כי המבוקש אינו מקבל את עצם היותו מכור

לسمים, באותה מידה כמו יתר חברי הקבוצה, אף הוחלט, כי המבוקש יפסיק את השתתפותו בקבוצות הטיפוליות. בנסיבות אלה, לא ראייתי טעם להתערב בקביעתו של בית המשפט המחויזי, לפיה עמידתו של המשיב בתנאי הראשוני הייתה חילקית, ונבעה, בין היתר, מרצונו לזכות בשחרור מוקדם מהמאסר. בהתייחס לתנאי השני, מקובלת עלי' עמדתו של בית המשפט המחויזי, כי לא ניתן לומר שסיכוי הצלחתו של המבוקש בטיפולם גבוהים. זאת, שעה שהմבוקש התקשה להתמודד עם הדרישות במסגרת טיפולית פתוחה, ובשים לב לחשש שהביע שירות המבחן, בתסקיריו מיום 16.5.2017, כי בשקלול כלל הגורמים בעניינו של המבוקש, הוא מטייל ספק ביכולתו של המשיב להשתלב במסגרת טיפולית אינטנסיבית וארוכת טווח. لكن יש להוסיף את נסיבות יצוע העבירות Dunn, שעה שלմבוקש מიיחסת הפרה של תנאי השחרור המוקדם שנקבעו בעניינו, כל זאת בעודו מחזיק, לכארה, שני בקבוקים אשר הכילו סמ מסוכן מסווג LSD. הדברים המתוארים לעיל מתרחשים, לכארה, מספר חודשים בלבד לאחר שילובו של המבוקש בתחום הטיפולית במרכז חוסן. לאור האמור נחה דעתך, כי בהיעדר אינדיקטיה ברורה לסייע הצלחתו של המבוקש במסגרת הטיפולית; לנוכח הקושי ליתן אמון במבוקש, כי הוא יתמיד בהליך הגמilia וימנע מביצוע עבירות נוספות; ובהינתן עברו הפלילי של המבוקש בתחום עבירות הסמים – אין בחולפת המעצר הטיפולית בכך ליתן מענה הולם למסוכנות הנש��ת מן המבוקש. בנסיבות אלה, מקובלת עלי' קביעתו של בית המשפט המחויזי, כי לא מתאפשרים בעניינו של המבוקש התנאים המנוים בעניין סoiseה, ובצדך התקבל עקרה של המשיב.

.7. סוף דבר, הבקשה לרשות עrr נדחתה בזאת, והmboksh ימצא במעצר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

ניתנה היום, ז' באלו התשע"ז (29.8.2017).

ש | פ | ט